

บทที่ 5

โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง

5.1 โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง

โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง นับว่าเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะเป็นตัวผลักดันให้เกิดความสมบูรณ์ของ ICD-Korat เนื่องจากปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่งนั้น ล้วนมีบทบาทในด้านการขับเคลื่อนกระบวนการขนส่งสินค้า เพื่อไปยังพื้นที่เป้าหมาย โดยโครงสร้างพื้นฐานหลักที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมาได้แก่ โครงข่ายการขนส่งทางถนน โครงข่ายการขนส่งทางรถไฟ

5.1.1 โครงข่ายการขนส่งทางถนน

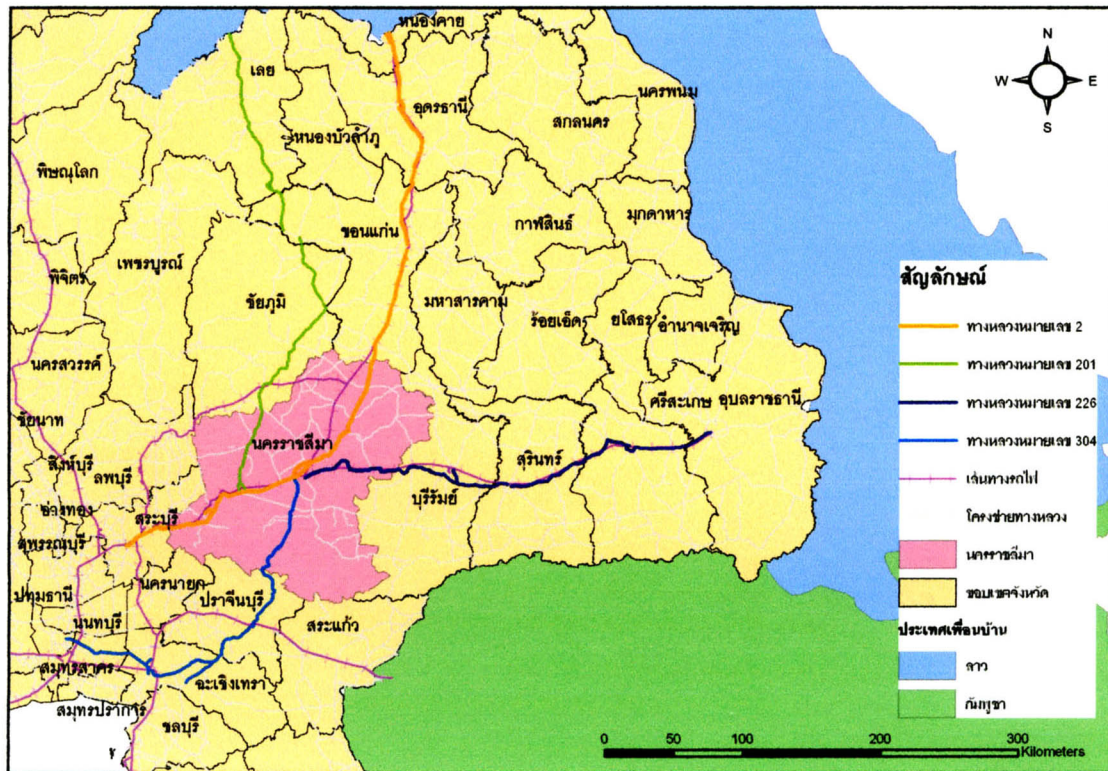
การขนส่งทางถนนเป็นรูปแบบการขนส่งหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากมีระบบโครงข่ายถนนที่ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ และเนื่องจากจังหวัดนครราชสีมาที่ดีว่าเป็นจังหวัดประตูสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้จังหวัดนครราชสีมา เป็นจุดรวมของถนนสายหลักหลายสายด้วยกันคือ

- ทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) เป็นทางหลวงที่เริ่มต้นจากกรุงเทพมหานคร ผ่านจังหวัดนครราชสีมา และไปสิ้นสุดที่จังหวัดหนองคาย ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้โดยใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ถือว่าเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อจังหวัดนครราชสีมา กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และเชื่อมต่อประเทศลาว
- ทางหลวงหมายเลข 226 เป็นทางหลวงแผ่นดินที่แยกออกจากตัวเมืองนครราชสีมา ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไปสิ้นสุดที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งสามารถเดินทางเชื่อมต่อกับประเทศลาวได้ที่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
- ทางหลวงหมายเลข 304 เป็นทางหลวงแผ่นดินที่แยกออกจากตัวเมืองนครราชสีมา ไปทางทิศใต้ ถือเป็นเส้นทางสายหลักที่เป็นการเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าไปยังภาคตะวันออกเฉียงใต้
- ทางหลวงหมายเลข 201 เป็นทางหลวงแผ่นดินที่แยกออกจากตัวจังหวัดนครราชสีมา บริเวณอำเภอสี่กิ้ว เพื่อเชื่อมต่อไปยังภาคเหนือ โดยสิ้นสุดที่ชายแดนจังหวัดเลย

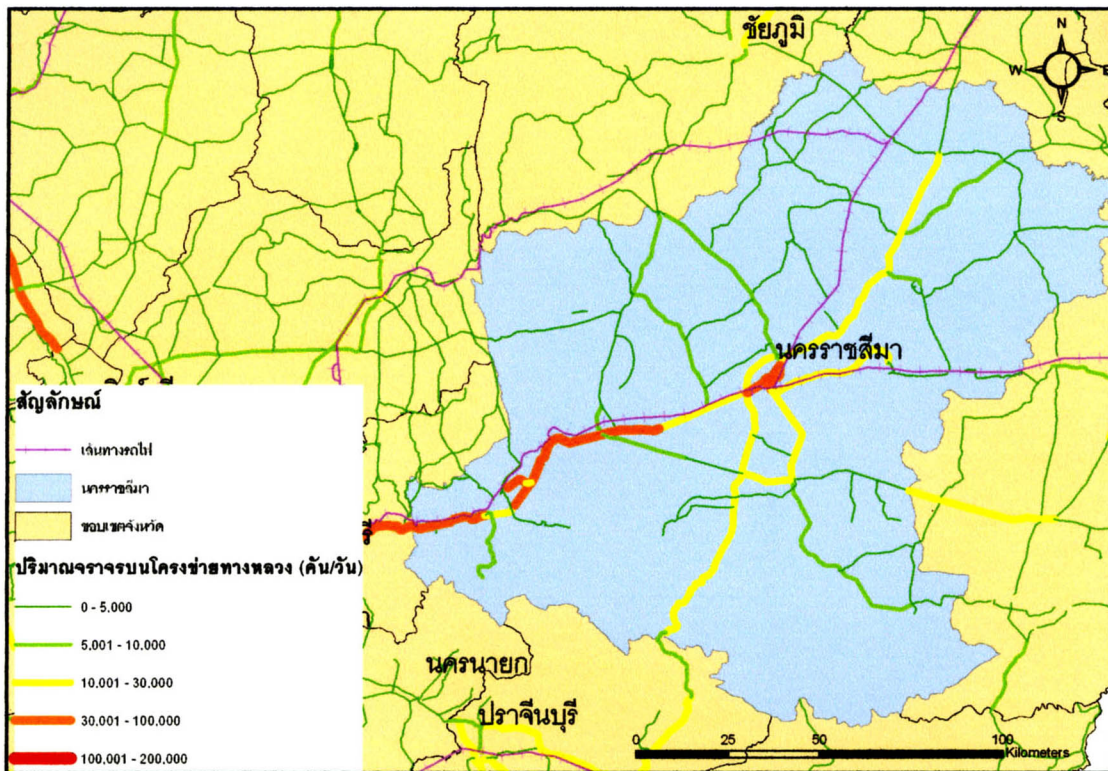
จากโครงข่ายถนนสายหลัก จะเห็นว่าจังหวัดนครราชสีมาสามารถเชื่อมต่อได้กับทุกพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือบางส่วน รวมทั้งเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้มีการ

ขนส่งสินค้าทางถนนผ่านจังหวัดนครราชสีมาเป็นจำนวนมากเนื่องจากเป็นเส้นทางที่สะดวกและเชื่อมโยง
ได้กับทุกภูมิภาค ดังแสดงโครงข่ายในรูปที่ 5.1 และแสดงปริมาณจราจรบนโครงข่ายถนนในรูปที่ 5.2

รูปที่ 5.1 โครงข่ายถนนที่เชื่อมต่อจังหวัดนครราชสีมา

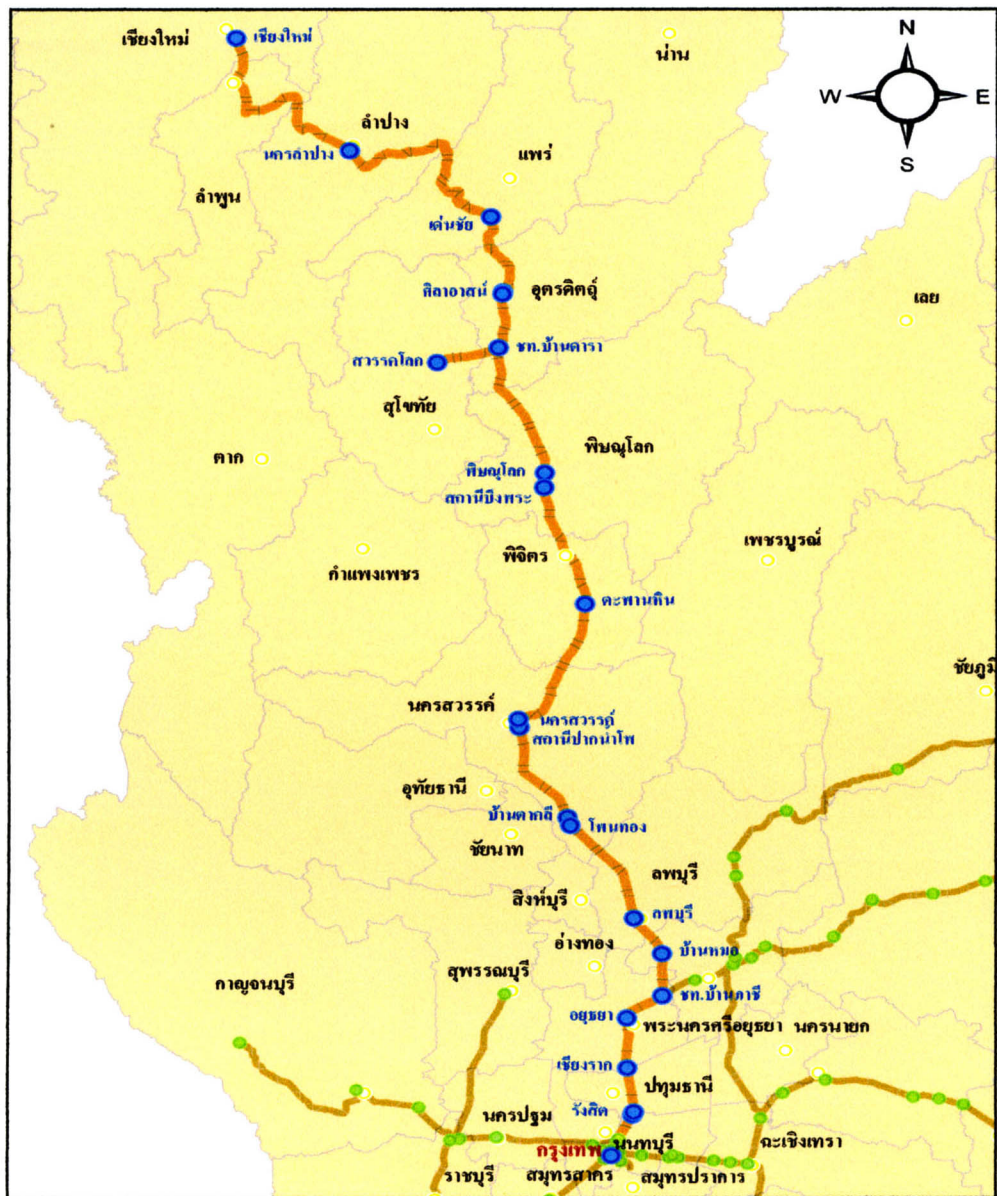

รูปที่ 5.2 ปริมาณการจราจรบนโครงข่ายถนนจังหวัดนครราชสีมา

5.1.2 โครงข่ายการขนส่งทางรถไฟ

ในปัจจุบันโครงข่ายทางรถไฟได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ ทางสายประธานหรือสายทางหลักในการเดินรถ ซึ่งมีการแบ่งเส้นทางออกเป็น 4 เส้นทางหลัก และ เส้นทางแยก ซึ่งเป็นเส้นทางที่แยกจากชุมทางเพื่อตอบสนองต่อการขนส่งเฉพาะจุด โดยเส้นทางรถไฟทางสายประธาน และเส้นทางแยกสามารถแสดงรายละเอียด ดังนี้

- สายเหนือ แยกออกจากทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือที่สถานีชุมทางบ้านภาชี ผ่าน ลพบุรี, นครสวรรค์, พิษณุโลก, อุตรดิตถ์ แคนชัย (จังหวัดแพร่), ลำปาง สดุดปลายทางที่สถานี เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (กม.751) และที่สถานีชุมทางบ้านดงสามมีทางแยกไปสุดปลายที่ สถานีสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย (กม.457) ดังแสดงในรูปที่ 5.3

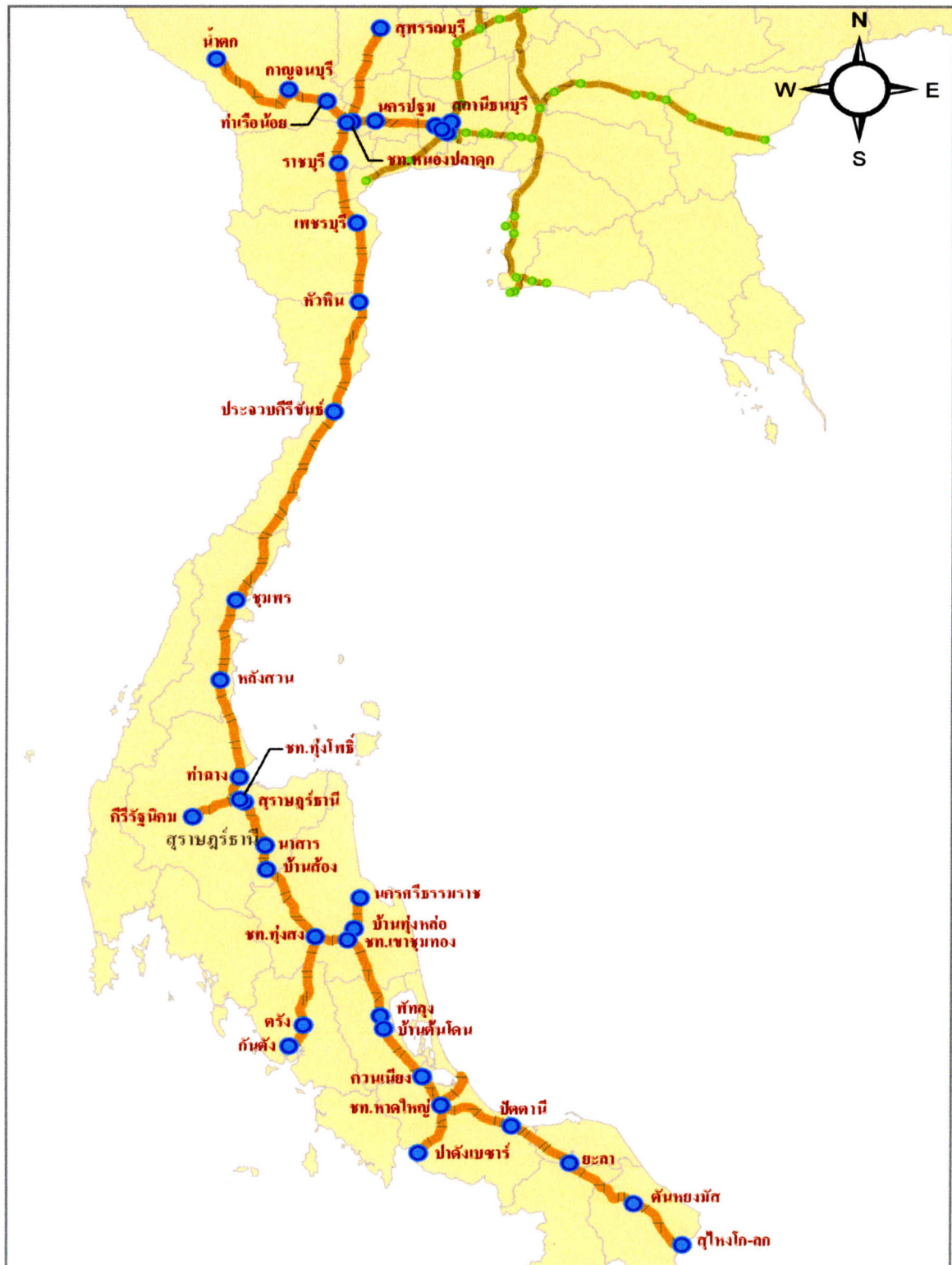
รูปที่ 5.3 แนวเส้นทางรถไฟสายเหนือ

- สายตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มจากสถานีกรุงเทพ มุ่งไปทางทางทิศเหนือ ผ่านอยุธยา สระบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และสุดปลายทางที่อุบลราชธานี (กม. 575) ที่ชุมทางถนนจิระในจังหวัดนครราชสีมา มีทางแยกไป จังหวัดขอนแก่น อุตรดิตถ์ สุดปลายทางที่หนองคาย (กม.624) และที่สถานีแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีทางแยกผ่านลำน้ำราชนัด จังหวัดลพบุรี, จัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ และบรรจบทาง รถไฟสายชุมทางถนนจิระ-หนองคายที่สถานีชุมทางบัวใหญ่ (กม.346) ดังแสดงในรูปที่ 5.4

รูปที่ 5.4 แนวเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ

- สายตะวันออกเฉียงเหนือ มีทางแยกจากเส้นทางสายเหนือ ช่วงระหว่างสถานีกรุงเทพฯ จนถึงสถานีชุมทางฉะเชิงเทรา จากนั้นแยกเป็น 2 เส้นทาง โดยเส้นทางแรกจะมุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านสถานีชุมทางคลองสิบเก้า แล้วไปสุดที่สถานีอรัญประเทศ และเชื่อมต่อกับทางรถไฟของประเทศกัมพูชา (ระยะทางประมาณ 254.5 กิโลเมตร) ส่วนอีกทางหนึ่งมุ่งลงทางทิศใต้ ผ่านสถานีชลบุรี ผ่านสถานีชุมทางศรีราชา แล้วสุดสายที่บ้านพลูตาหลวงและท่าเรือสัตหีบ โดยที่สถานีชุมทางศรีราชามีทางแยกไปยังท่าเรือแหลมฉบัง และที่สถานีชุมทางเขาชีจรรย์จะมีทางแยกไปยังนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง ที่สถานีชุมทางคลองสิบเก้าจะมีทางแยกขึ้นเหนือ เพื่อบรรจบกับเส้นทางสายตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณชุมทางแก่งคอยดังแสดงในรูปที่ 5.5

รูปที่ 5.6 แนวเส้นทางรถไฟสายใต้

5.2 ถึงอำนวยความสะดวก

5.2.1 สถานีย่านกองเก็บตู้สินค้า

การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ลงทุนก่อสร้างย่านกองเก็บตู้สินค้า (Container Yard) จำนวน 1 แห่งในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา คือ ย่านกองเก็บตู้สินค้าสถานีภูคจิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นพื้นที่สำหรับรวบรวม และกระจายตู้สินค้าสาธารณะสำหรับผู้ประกอบการสินค้า ซึ่งถือเป็นการสนับสนุนการขนส่งตู้สินค้าโดยใช้รถไฟ จากนั้นภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการลงทุนพัฒนาพื้นที่ สถานีรถไฟเพิ่มเติมอีกหลายแห่ง ได้แก่ สถานีชุมทางบัวใหญ่ สถานีชุมทางถนนจิระ สถานีบ้านเกาะ เนื่องจากสถานีรถไฟดังกล่าวนี้อยู่ใกล้แหล่งผลิตสินค้าของผู้ประกอบการสินค้ารายใหญ่ที่สำคัญ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง น้ำตาลทราย เป็นต้น โดยมีการปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับการบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ และสินค้าอื่นๆ ส่วนอุปกรณ์ยกขนตู้สินค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่และจัดหาเครื่องมือยกขนเอง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนของย่านกองเก็บตู้สินค้าอยู่ 4 แห่ง คือ สถานีชุมทางบัวใหญ่ สถานีชุมทางถนนจิระ สถานีบ้านเกาะ และสถานีภูคจิก

- สถานีภูคจิก จังหวัดนครราชสีมา มีขนาดพื้นที่ 15,010 ตารางเมตร ที่สถานีภูคจิกนี้การรถไฟแห่งประเทศไทยกำลังดำเนินการเพื่อก่อสร้างเป็นสถานีย่านกองเก็บตู้สินค้า ซึ่งรัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณสนับสนุน 11.8 ล้านบาท เพื่อใช้ในการจัดสร้าง

รูปที่ 5.7 แสดงสถานีภูคจิก จังหวัดนครราชสีมา

- สถานีชุมทางถนนจิระ จังหวัดนครราชสีมา มีขนาดพื้นที่โดยประมาณ 3,000 ตารางเมตร โดยมี บริษัท เอ็น.ดี.ซี. โลจิสติกส์ จำกัด ซึ่งเป็นภาคเอกชนได้เข้ามาทำการลงทุนและพัฒนาพื้นที่ เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการขนส่งสินค้าของบริษัท และติดตั้งเครนประจำที่ เพื่อใช้ในการรวบรวมและกระจายสินค้า

รูปที่ 5.8 แสดงสถานีชุมทางถนนจิระ จังหวัดนครราชสีมา

- สถานีชุมทางบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา มีขนาดพื้นที่โดยประมาณ 3,750 ตารางเมตร (เป็นพื้นที่โกดังส่วนหนึ่งและพื้นที่การบรรทุก) โดยมี บริษัท ยูไนเต็ค แสตนคาร์ด เทอร์มินัล จำกัด ซึ่งเป็นภาคเอกชนเข้ามาลงทุนและปรับปรุงพื้นที่ เพื่อใช้ในการขนส่งสินค้าของบริษัท และในส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายตู้สินค้านั้นใช้รถยก (Fork Lift)

รูปที่ 5.9 แสดงสถานีชุมทางบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

- สถานีบ้านเกาะ จังหวัดนครราชสีมา มีขนาดพื้นที่โดยประมาณ 6,250 ตารางเมตร โดยบริษัท เจียเม้ง จำกัด เป็นผู้ลงทุนภาคเอกชนที่เข้ามาลงทุนและปรับปรุงพื้นที่ เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการขนส่งสินค้าของบริษัท และยังสามารถติดตั้งเครนประจำที่ในการบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์

รูปที่ 5.10 แสดงสถานีบ้านเกาะ จังหวัดนครราชสีมา